

دیدگاه

در ستایش مواضع مسئولانه مجید مجیدی در جشنواره بین المللی فیلم بوسان

تجلی هنر متعهد در طنین صدای مردم؛ از پرده سینما تا صحنه بوسان

هنر متعالی در ژرف ترین معنای خود، تجلی توحید و آینه‌دار حقیقت در جهان است؛ جریانی زلال و متعهد که در خدمت کمال انسانی، اعتلای آرمان‌های نظام مقدس اسلامی و پاسداشت عدالت و کرامت مظلومان قرار می‌گیرد. در این افق تمدنی، هنر نه ابزاری برای سرگرمی و انفعال، بلکه رسالتی الهی و سنگری برای هدایت، آگاهی‌بخشی و بیداری جان‌هاست. آستان قدس رضوی به‌عنوان کانون فیض و معرفت، همواره هنر اصیل و متعهد را رکنی بی‌بدل در امتداد فرهنگ و ارزش‌های والای اسلامی دانسته و از هنر انسان‌ساز و رهایی‌بخش حمایت می‌کند.

مدیرعامل مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی، در یادداشتی به این موضوع پرداخته و به بهانه حضور متعهدانه و شجاعانه مجید مجیدی در جشنواره بین‌المللی فیلم بوسان، ابعاد پیوند هنر متعالی، اخلاق و انسانیت را تبیین کرده است. در ادامه متن این یادداشت را می‌خوانید.

از سینمای انسانی تا انسانیت هنرمند؛ در قدردانی از حضور مسئولانه مجید مجیدی در جشنواره بین‌المللی فیلم بوسان

هنر، آن‌گاه که با ایمان و جان هنرمند درآمیزد، از مرز تصویر و کلمه فراتر می‌رود و به حقیقت زندگی پیوند می‌خورد. هنرمند، تنها آفریننده زیبایی نیست؛ چشم‌بیدار روزگار خویش است. رنج انسان را می‌بیند، صدای خاموش او را می‌شنود و در برابر آنچه بر انسان و انسانیت می‌رود، خود را مسئول می‌داند.

سینمای مجید مجیدی، جلوه‌ای درخشان از سینمای انسانی است؛ سینمایی که انسان، جانمایه اصلی آن است، انسان با همه رنج‌ها و آرزوهایش، با فقر و محرومیتش، با امید و ایمانش و با کرامتی که هیچ تنگدستی و دشواری نمی‌تواند از او بستاند. در این جهان سینمایی، انسان در حاشیه، موضوع ترحم نیست؛ صاحب شأن و اراده است و مخاطب را به دیدن جهان از چشم خود فرامی‌خواند. از نگاه معصومانه کودکان در «بچه‌های آسمان» تا جست‌وجوی روشنایی در «رنگ خدا» و روایت رنج و مهربانی در «باران»، رشته‌ای از ایمان، محبت و حرمت انسان جاری است. مجیدی سال‌هاست با زبان جهانی سینما از حقیقتی سخن می‌گوید که به جغرافیا و نژاد و آیینی خاص محدود نمی‌شود؛ حقیقتی به وسعت کرامت انسان.

اما ایمان هنرمند تنها در آنچه می‌آفریند آشکار نمی‌شود؛ گاه در آنچه بر زبان می‌آورد، در سکوتی که می‌شکند و در هنگامه‌ای که باید میان آسودگی خویش و مسئولیت

انسانی‌اش یکی را برگزیند، جلوه‌ای دیگر می‌یابد.

آنچه مجید مجیدی در جشنواره بوسان بر زبان آورد، امتداد همان سینمای انسانی بود. گویی این بار دوربین را کنار گذاشته بود تا خود، راوی حقیقتی باشد که سال‌ها در قاب تصویر از آن سخن گفته است.

او در هنگامه دریافت افتخاری جهانی، از خویش نگفت؛ از مردم گفت، از رنج کودکان، از زخم‌های جنگ، از ایستادگی ملتی که با همه دشواری‌ها، امید و استقلال خویش را وانهاده است. او صدای مردمی شد که دوستشان دارد و خود را در سرنوشت آنان سهیم می‌داند.

نمی‌توان از کرامت انسان در قاب تصویر سخن گفت؛ اما در برابر شکستن حرمت انسان‌ها خاموش ماند، نمی‌توان رنج کودکان را روایت کرد؛ اما در برابر رنج واقعی آنان بی‌تفاوت بود، نمی‌توان از امید گفت و در روزگار دشواری، مردم را با رنج‌هایشان تنها گذاشت.

مجیدی نشان داد سینمای انسانی، پیش از آنکه شیوه‌ای در فیلم‌سازی باشد، نگاهی به انسان و شیوه‌ای در زیستن است.

در معارف بلند امام رضا(ع)، حرمت انسان، مهرورزی، دادگری و یاری رنج‌دیدگان از جلوه‌های بنیادین ایمان به شمار می‌روند. در چنین افقی، ایمان نه حقیقتی دور از زندگی که مسئولیتی در برابر زندگی دیگران است. مکتب هنر رضوی نیز در پیوند با همین سرچشمه معرفتی، زیبایی را از حقیقت و هنر را از انسان جدا نمی‌بیند.

هنری که از جان‌مؤمن و آگاه‌برمی‌خیزد، نمی‌تواند نسبت به رنج انسان بی‌اعتنا باشد. از این منظر، نسبت هنر با معارف رضوی را نباید تنها در بازنمایی نشانه‌های دینی جست‌وجو کرد؛ این نسبت در نوع نگاه هنرمند به انسان، در پاسداشت کرامت‌اوو در حساسیت نسبت به رنج‌دیدگان نیز معنا می‌یابد.

آنچه در بوسان رخ داد، تنها سخنان یک سینماگر ایرانی در جشنواره‌ای جهانی نبود؛ جلوه‌ای از پیوند ایمان هنرمند با مسئولیت اجتماعی او و وفاداری‌اش به مردم و کرامت انسانی بود.

استاد ارجمند و هنرمند گرانمایه، جناب آقای مجید مجیدی آنچه در بوسان از شما دیدیم و شنیدیم، برای آنان که سال‌ها با جهان انسانی آثار شما زیسته‌اند، سخنی آشنا بود. این بار همان اندیشه را نه بر پرده سینما که در رفتار و کلام هنرمندانه شما یافتیم. این همسویی میان جهان آثار و موضع انسانی شما، ارزش آن حضور را دوچندان می‌کند.

از سوی مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی،

این حضور مؤمنانه و مسئولانه را ارج می‌نهم و برای شما که سال‌ها با زبان هنر از انسان و کرامت او سخن گفته‌اید، از آستان امام مهربانی‌ها، حضرت علی‌بن موسی الرضا(ع)،

توفیق و سربلندی آرزو می‌کنم.

باشد که هنر، همچنان زبان مهربانی و حقیقت بماند و هنرمندان در روزگار دشوار انسان، صدای بیدار انسانیت باشند.

تولیت آستان قدس رضوی در پیش نشست کنگره ملی شهید آیت‌الله دکتر مفتح:

شهید مفتح پیونددهنده ایمان دینی و مسئولیت اجتماعی بود

در معرض جذب شدن به جریان‌های فکری انحرافی قرار خواهند گرفت.

آیت‌الله مروی افزود: شهید مفتح با تحصیل در بالاترین سطوح علوم حوزوی وهمزمان تحصیل در دانشگاه‌ودریافت دکترای الهیات از دانشگاه تهران، عملاً به پلی ارتباطی میان این دو نهاد علمی تبدیل شد ونام‌گذاری روز شهادت ایشان به‌عنوان روز وحدت حوزه و دانشگاه، یادآور اهمیت این آرمان بزرگ است.

■ احیای دانشکده الهیات؛ تلاشی برای ارتقای جایگاه علمی شیعه

وی با اشاره به فعالیت‌های شهید مفتح پس از پیروزی انقلاب اسلامی، احیای دانشکده الهیات دانشگاه تهران را از مهم‌ترین عرصه‌های تلاش علمی وفرهنگی این شهید برشمرد و گفت: شهید مفتح با درک اهمیت جایگاه دانشگاه، بخش مهمی از توان و مسئولیت خود را به تحول در دانشکده الهیات اختصاص داد و در پی آن بود که این مجموعه به جایگاهی ممتاز در عرصه علمی و معارف اسلامی دست یابد.

تولیت آستان قدس رضوی با اشاره به توجه شهید مفتح به جذب دانشجویان مستعد از رشته‌های مختلف دانشگاهی، اظهار کرد: ایشان برای تربیت نیروهای علمی توانمند در حوزه معارف اسلامی تلاش می‌کرد و با دعوت از علمای برجسته حوزه و استادان نخبه دانشگاهی برای تدریس، می‌کوشید زمینه بهره‌مندی دانشجویان از دانش و تجربه استادان تراز اول را فراهم کند.

وی افزود: ارتباط صمیمی با دانشجویان، در دسترس بودن، مهربانی، اخلاص و تلاش بی‌وقفه از ویژگی‌هایی بود که در مدیریت علمی و آموزشی شهید مفتح جلوه داشت و می‌توانست الگویی برای پیوند مؤثر میان استادان، دانشجویان ونهادهای علمی باشد.

■ ضرورت بازخوانی میراث شهید مفتح برای حل مسائل امروز جامعه

آیت‌الله‌مرویی در پایان با تأکید بر ضرورت بهره‌گیری از میراث فکری و عملی شهید مفتح برای امروز جامعه، اظهار کرد: یکی از درس‌های مهم زندگی این شهید بزرگوار، ضرورت هم‌افزایی ویکپارچگی ارکان فکری واجرابی و تعامل عمیق، همدلانه و مستمر میان دانشگاهیان، حوزویان ومدیران و مجریان نظام اداری واجرابی است.

وی خاطرنشان کرد: علم، تخصص و جایگاه سازمانی زمانی ارزش حقیقی خود را نشان می‌دهد که در خدمت گروگشایی از مسائل مردم، روشنگری نسل جدید و تقویت پایه‌های هویت دینی وملی قرار گیرد.

گفتنی است؛ پیش‌نشست کنگره ملی شهید آیت‌الله دکتر مفتح با هدف تبیین ابعاد علمی، فکری، فرهنگی و اجتماعی این عالم مجاهد وبازخوانی میراث ماندگار وی در زمینه وحدت حوزه ودانشگاه، با حضور جمعی از مسئولان، استادان و پژوهشگران حوزه ودانشگاه در بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی برگزار شد.

خمینی(ره) بود و پیام‌ها، اعلامیه‌ها و خط‌مشی نهضت را با بیانی شیوا و قلمی استوار به اقشار مختلف جامعه، به‌ویژه جوانان دانشگاهیان منتقل می‌کرد.

آیت‌الله مروی با اشاره به نقش شهید مفتح در برگزاری نماز باشکوه عید فطر در قیطر یه در شهریور ۱۳۵۷، اظهار کرد: این مراسم با حضور گسترده مردم و پس از سخنرانی‌های انقلابی، به یکی از زمینه‌های شکل‌گیری راهپیمایی‌های عظیم مردمی تبدیل شد و در تثبیت شعارهای بنیادین انقلاب اسلامی و گسترش حرکت انقلابی مردم نقش آفرین بود.

وی همچنین با اشاره به نقش شهید مفتح در شکل‌دهی به تشکیلات جامعه روحانیت مبارز، خاطرنشان کرد: همراهی و همکاری این شهید با شخصیت‌هایی همچون شهید بهشتی و شهید مطهری، در سازماندهی نیروهای انقلابی و ارتقای نهضت از یک حرکت خودجوش به خیزشی سازمان‌یافته با افق فکری مشخص، اهمیت فراوانی داشت.

■ وحدت حوزه و دانشگاه؛ آرمانی راهبردی برای تربیت جامعه اسلامی

تولیت آستان قدس رضوی، وحدت حوزه و دانشگاه را از مهم‌ترین آرمان‌های مرتبط با نام و اندیشه شهید مفتح دانست و تأکید کرد: اگر بگوییم یکی از اهداف اساسی انقلاب اسلامی، تحقق وحدت حوزه و دانشگاه بوده است، سخنی گزاف نگفته‌ایم؛ چرا که این دوقشر در هدایت فکری و فرهنگی جامعه نقش اساسی دارند و وحدت آن‌ها می‌تواند زمینه‌ساز تربیت صحیح جامعه در مسیر اسلامی باشد.

وی با اشاره به شناخت عمیق شهید مفتح از توطئه رژیم پهلوی برای ایجاد شکاف میان دانشگاهیان و روحانیت، اظهار کرد: شهید مفتح به‌خوبی در یافته بود که اگر علم روز با تقوا و حکمت دینی پیوند نخورد، دانشگاه ممکن است به بستری برای هویت‌زدایی تبدیل شود و اگر حوزه از ادبیات، نیازها و تحولات نسل جدید بی‌خبر بماند، جوانان

راه‌اندازی مجمع علمی اسلام‌شناسی در قم، همکاری در تأسیس دبیرستان دین و دانش و فعالیت در انجمن‌های اسلامی معلمان، پزشکان ومهندسان در تهران، خاطرنشان کرد: این اقدامات، زمینه‌ای برای جذب جوانانی فراهم می‌کرد که در معرض هجوم جریان‌های فکری انحرافی و تفکرات مارکسیستی قرار داشتند و به دنبال پاسخ‌هایی برای پرسش‌های فکری واعتقادی خود بودند.

■ مسجد قبا؛ پایگاه تربیت جوانان و مبارزه با رژیم پهلوی

آیت‌الله مروی با اشاره به نگاه اجتماعی شهید مفتح به مسجد، اظهار کرد: از نگاه این شهید، مسجد صرفاً محلی برای عبادت فردی نبود؛ بلکه می‌توانست به کانون تربیت، گفت‌وگو، خدمات اجتماعی و فعالیت‌های انقلابی تبدیل شود.

وی افزود: شهید مفتح با بهره‌گیری از ظرفیت مساجدی همچون مسجد جاوید و مسجد قبا، زمینه حضور و فعالیت جوانان را فراهم کرد و این مراکز را به پایگاه‌هایی برای ارتقای آگاهی دینی، کتاب‌خوانی، رسیدگی به نیازمندان و پیگیری مسائل فکری نسل جوان تبدیل کرد.

تولیت آستان قدس رضوی با اشاره به جایگاه مسجد قبا در سال‌های مبارزه با رژیم پهلوی، تصریح کرد: مسجد قبا به برکت حضور شهید مفتح، به یکی از مراکز اصلی ارتباط و گفت‌وگو با جوانان دانشگاهیان تبدیل شد و نقش مهمی در روشنگری دینی و گسترش جریان انقلاب اسلامی ایفا کرد.

■ نقش آفرینی در سازماندهی مبارزات و شکل‌گیری راهپیمایی‌های میلیونی

وی مبارزه سیاسی مستمر با رژیم پهلوی را از دیگر ابعاد شخصیت شهید مفتح برشمرد و گفت: این عالم مجاهد از سال‌های آغازین دهه ۱۳۴۰ و در پی واقعه یازدهم خرداد، از پیشگامان ترویج مرجعیت و هدایت‌های سیاسی امام

تولیت آستان قدس رضوی با تأکید بر جایگاه علمی، فرهنگی و انقلابی شهید آیت‌الله دکتر مفتح، گفت: شهید مفتح از عالمان ژرف‌اندیش و زمان‌شناسی بود که رسالت دین را فراتر از محراب ومنبر دید و آن را به عرصه جامعه، دانشگاه و مبارزه با طاغوت کشاند.

به گزارش آستان‌نیوز، آیت‌الله احمد مروی ۲۸ مهرماه در پیش‌نشست کنگره ملی شهید آیت‌الله دکتر مفتح که در سالن شیخ طوسی بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی برگزار شد، با گرامیداشت یاد و خاطره این عالم مجاهد، اظهار کرد: سخن گفتن از شخصیتی چون شهید آیت‌الله مفتح، در حقیقت سخن گفتن از یک فرد و شخصیت منفرد نیست؛ بلکه سخن از یک جریان فکری، یک رویکرد تحول آفرین و الگویی عملی در پیوند میان ایمان دینی و مسئولیت اجتماعی است.

وی با قدردانی از برگزارکنندگان این کنگره، بر ضرورت بازشناسی ابعاد شخصیتی وفکری این عالم فرزانه تأکید کرد و افزود: به نظر می‌رسد شخصیت شهید مفتح در طول سال‌های گذشته تا اندازه‌ای مورد غفلت قرار گرفته بود و برگزاری چنین نشست‌هایی می‌تواند زمینه‌ساز معرفی بهتر اندیشه‌ها، مجاهدت‌ها و میراث ماندگار این شهید بزرگوار باشد.

■ شهید مفتح؛ عالمی زمان‌شناس با دغدغه تربیت نسل جوان

تولیت آستان قدس رضوی با اشاره به شناخت خود از شهید مفتح و دیدارهایی که پیش از انقلاب با ایشان داشته است، اظهار کرد: شهید مفتح از تبار عالمان ژرف‌اندیشی بود که با درک دقیق مقتضیات عصر خود، رسالت دین را فراتر از محراب و منبرهای سنتی دید و آن را به صحنه جامعه، دانشگاه ومیدان مبارزه با طاغوت کشاند.

آیت‌الله مروی با اشاره به اهتمام شهید مفتح به تربیت نسل جوان، تصریح کرد: این شهید بزرگوار و دیگر شخصیت‌های برجسته‌ای همچون شهید بهشتی و شهید باهنر، دغدغه‌ای جدی نسبت به نوجوانان و جوانان داشتند و به‌درستی تشخیص داده بودند که باید برای هدایت فکری و تربیت دینی این نسل سرمایه‌گذاری کرد. وی افزود: شهید مفتح از هر فرصتی برای افزایش دانش و معارف دینی و تهذیب اخلاقی جوانان بهره می‌برد و با استفاده از روش‌های مؤثر و نفوذ کلام خود، در مسیر تربیت و هدایت نسل جوان گام برمی‌داشت.

■ ساماندهی تشکیلات اسلامی برای مقابله با جریان‌های انحرافی

تولیت آستان قدس رضوی، ساماندهی نیروهای مؤمن و ایجاد تشکیلات برای ترویج معارف اسلامی را از دیگر ابعاد برجسته شخصیت شهید مفتح دانست و گفت: این شهید در قم و تهران، با ایجاد و هدایت کانون‌های تربیتی و انجمن‌های اسلامی، در پی شکل‌دهی به گروه‌هایی منسجم و برخوردار از پیوندهای معنوی بود تا بتوانند در مسیر مبارزه اسلامی فعالیت کنند. وی با اشاره به اقداماتی همچون

دارالذکر

وحدانه آخوند شریف با حضور جمعی از هنرمندان گرافیست انقلابی در مشهد، اعضای شبکه ۱۵ استان نهضت مردمی پوستر انقلاب، با حضور رواق دارالذکر حرم مطهر رضوی، مزار رهبر شهید انقلاب را زیارت و نشست سه‌روزه تشکیلاتی خود را آغاز کردند.

به گزارش روزنامه قدس، جمعی از اعضای شورای سیاست‌گذاری و نمایندگان تشکل‌های نهضت مردمی پوستر انقلاب ۲۸ مهرماه با حضور در جوار بارگاه منور رضوی، ضمن زیارت رواق دارالذکر، با آرمان‌های انقلاب اسلامی تجدید پیمان کردند. این گردهمایی سه‌روزه با حضور فعالان وطراحان گرافیک از سراسر کشور برگزار می‌شود و فرصتی برای هم‌اندیشی، بازنگری در ساختار مدیریتی و ارزیابی مسیر طی شده در حوزه هنر متعهد و پوستر مقاومت به شمار می‌رود؛ رویدادی که در آن فعالان استانی به تبادل تجربه و تدوین برنامه‌های مشترک می‌پردازند.

■ بسترهای شکل‌گیری وویکرد کارگاهی نهضت مردمی پوستر انقلاب در بستری از دغدغه‌های فرهنگی، اجتماعی و رسانه‌ای طراحان جوان متولد شد؛ جریانی که از دل رویدادهای اجتماعی سال ۱۳۸۸ شکل گرفت و کوشید پاسخ بصری و هنرمندانه‌ای به نیازهای روز جامعه ارائه دهد. ویژگی بنیادین این حرکت از همان آغاز، استقلال مردمی، فاصله گرفتن از الگوهای سنگین اداری و تکیه بر همت خودجوش هنرمندان سراسر کشور بوده است. یکی از نکات ممتاز این شبکه آن است که هیچ‌گاه به یک ساختار اداری وابسته یا در اختیار یک نهاد خاص قرار نگرفت و جایگاه خود را میان مردم و فعالان اجتماعی جست‌وجو کرد.

در این الگو، هنر گرافیک از محیط‌های بسته نگارخانه‌ای و گالری‌ها خارج شد و به بسترهای عمومی و فضاهای شهری راه یافت. طراحان این شبکه با برگزاری کارگاه‌های مشترک و تولید میدانی، تلاش کردند فاصله میان خلق اثر هنری و دیده شدن آن در بطن اجتماع را به حداقل برسانند. این آثار در مقاطع گوناگون تاریخی نه تنها در فضای مجازی بازتاب یافتند، بلکه روی دیوارهای شهرها، در راهپیمایی‌ها، مساجد، دانشگاه‌ها و رویدادهای مردمی نیز در دست مخاطبان دیده شدند تا پوستر به زبان زنده گفت‌وگوی اجتماعی تبدیل شود.

■ مضامین محتوایی و امتداد بین‌المللی

فعالیت این مجموعه طی سالیان متناهی محدود به مناسبت‌های تقویمی نبوده است. محورهای تولید اثر در این تشکل، دامنه‌ای از موضوعات اساسی

فرهنگ عمومی، سبک زندگی ایرانی و اسلامی، هویت ملی، عدالت‌خواهی، استکبارستیزی و حمایت‌یادار از آرمان آزادی قدس شریف و ملت مظلوم فلسطین را در بر می‌گیرد. طراحان این مجموعه سعی کرده‌اند برای هر یک از این مضامین، ربانی بصری و نشانه‌های گرافیکی بومی و قابل فهم برای مخاطب ایرانی بیابند.

در کنار این کارکرد ملی، تولید آثاری متناسب با مخاطبان منطقه‌ای و بین‌المللی نیز در دستور کار هنرمندان شبکه قرار گرفت؛ آثاری با نشانه‌ها و پیام‌های فراملی که در بسترهای رسانه‌ای جهان اسلام و میان فعالان عدالت‌طلب در کشورهای گوناگون بازتاب پیدا کرد. چنین امتدادی نشان می‌دهد زبان گرافیک و تصویرسازی، مرزهای زبانی را پشت سر می‌گذارد و امکان انتقال پیام را در سطحی گسترده فراهم می‌کند؛ ظرفیتی که نیازمند هماهنگی مستمر میان کانون‌های تولید اثر در استان‌هاست.

■ تشکیلات گسترده در ۱۵ استان کشور

محمدرضا میری، عضو شورای سیاست‌گذاری نهضت مردمی پوستر انقلاب، با اشاره به پیشینه مستمر این جریان مردمی اظهار کرد: این نهضت شبکه‌ای مردمی و خودجوش از طراحان گرافیک کشور است که با تولید محتوای گرافیکی و تصویری به مسائل مهم و اولویت‌دار ایران اسلامی می‌پردازد و رسالت هنر متعهد را پیگیری می‌کند.

وی با اشاره به وسعت جغرافیایی فعالان این حوزه افزود: این مجموعه با ۱۶

تشکل فعال در ۱۵ استان کشور فعالیت دارد و برنامه‌های خود را در چهار محور اصلی شامل «آموزش نیروهای مستعد»، «برگزاری کارگاه‌ها و رویدادهای هنری»، «تشکل‌سازی استانی» و «تولید و نشر محتوای رسانه‌ای» پیش می‌برد. این ساختار پرکنده اما هماهنگ، امتیاز مهم شبکه است؛ چرا که به آن امکان داده موضوعات هر منطقه را باانگاه بومی همان نقطه دنبال کند.

میری با تأکید بر دنده انسانی این جریان خاطرنشان کرد: هر تشکل استانی به‌طور میانگین ۳۰ تا ۵۰ نیروی مستقیم و فعال دارد که بار اصلی تولید و هماهنگی را به دوش می‌کشند. گستره موضوعی فعالیت‌های این شبکه علاوه بر مسائل و اولویت‌های داخلی، موضوعات بین‌المللی مرتبط با انقلاب و امت اسلام را نیز در بر می‌گیرد و در همین چارچوب، ارتباط با برخی تشکل‌ها و گروه‌های مردمی در سایر کشورها نیز زمینه همکاری‌های فرهنگی فرامرزی را رقم زده است.

